

Verdienstelijk in recht

© Copyright MERITIUS® Gent

In dit nummer

Moet een bestuurder besturen tot zijn vervanging ?.....1

Verjaring van bestuurdersaansprakelijkheid1

Bent u schuldeiser van een vereefde vennootschap ?.....2

Ad nutum-afzetbaarheid blijft gelden als principe!2

De datum van het vonnis als peildatum bevestigd !3

Borg "om niet" strookt niet met het winstoogmerk3

Art. 15 § 1 W.Venn. en afschrijvingen op vaste activa3

Vennootschapsbelang in gevaar als klanten vertrekken4

Het "belang" van schuldeisers bij de ontbindingsvordering.....4

Moet een bestuurder besturen tot zijn vervanging ?

Peter VERMEIREN

Het Hof van Cassatie moest onlangs de vraag beoordelen of het mandaat van bestuurders van een NV, die de duur van 6 jaar had overschreden, nog langer kon voortduren dan de tijd die de algemene vergadering redelijkerwijs nodig had om bijeen te komen.

Krachtens art 518 § 3 W.Venn. mag de duur van de opdracht van de bestuurders zes jaren niet te boven gaan en kunnen de bestuurders te allen tijde door de algemene vergadering worden ontslagen. Luidens art. 1991 lid 2 B.W. is de lasthebber daarenboven gehouden de zaak waarmee ten tijde van de uitdoving van de lastgeving een aanvang was gemaakt, ten einde te brengen, indien de aangelegenheid geen uitstel gedooft.

Het Hof oordeelde dat "uit die bepalingen niet volgt dat de functies van een bestuurder wiens

opdracht geëindigd is, slechts zouden voortduren gedurende de tijd die de algemene vergadering redelijkerwijs nodig heeft om bijeen te komen teneinde in zijn vervanging te voorzien". Dit impliceert dat er dus wel degelijk situaties mogelijk zijn waarin het mandaat (en de daaraan verbonden aansprakelijkheid) blijft voortduren, ook na het verstrijken van de 6 maanden-termijn.

Voor de bestuurder die van zijn mandaat ontheven wil worden, komt het er dan op aan om, indien hij te maken krijgt met een bestuur dat de algemene vergadering niet samenroept, gerechtelijke actie te ondernemen en bijvoorbeeld de aanstelling van een mandataris *ad hoc* te vorderen met het oog op de bijeenroeping van de algemene vergadering.

Cass. 27 juni 2014

Verjaring van bestuurdersaansprakelijkheid

Evi CONRUYT

Na de invereffeningstelling van een vennootschap komt een schuldeiser tot de vaststelling dat deze vennootschap op stelselmatige wijze werd leeggezogen ten voordele van een andere vennootschap. Meer bepaald werden verichtingen gesteld met cliënteel van de eerste vennootschap ten voordele van de tweede vennootschap zonder dat daar enige vergoeding tegenover stond. De schuldeiser stelt dan ook een vordering in tegen de bestuurders. Die beroepen zich op de verjaring van de vordering. Maar volgens het Hof van Beroep te Gent is er geen sprake van verjaring. Het Hof verwijst daarvoor naar art. 198 § 1 W.Venn. krachtens hetwelke alle rechtsoverdrachten tegen o.m. zaakvoerders en bestuurders, wegens verrich-

tingen in verband met hun taak, verjaren door verloop van vijf jaren. De startdatum van de verjaring is in beginsel de datum van de gelaakte verrichting. Evenwel, indien de bestuursfout het gevolg is van onlosmakelijk met elkaar verbonden feiten, dan loopt de verjaring pas vanaf het laatste feit.

Daarenboven begint de termijn van vijf jaren pas te lopen vanaf de ontdekking van de verichtingen, indien ze met opzet verborgen zijn gehouden. "Opzet" moet worden begrepen als bewust, gewild handelen met als doel dat een bepaald handelen verborgen blijft. Een bedrieglijk handelen is hiervoor niet vereist.

Gent 6 januari 2014

Het Hof van Cassatie heeft reeds op 13 april 1989 geoordeeld dat de regel van de ad nutum-herroepbaarheid van het bestuurdersmandaat van openbare orde is, zodat elke bepaling in strijd daarmee absoluut nietig is. Door dit bijzonder karakter van artikel 518 § 2 W.Venn. zal iedere statutaire of contractuele bepaling die een beperking inhoudt van de ad nutum-herroepbaarheid, nietig zijn.

Bent u schuldeiser van een vereffende vennootschap ?

Philippe VANDEN POEL

U bent schuldeiser van een vennootschap die niet alleen is ontbonden, maar die bovendien ook reeds vereffend blijkt te zijn. Kunt u nog betaling vragen ?

De handelsrechtbank in Dendermonde oordeelt van niet: een vereffende vennootschap heeft immers geen vermogen meer. De virtuele passieve rechtspersoonlijkheid van de vereffende vennootschap doet hieraan geen afbreuk. Om alsnog betaling van zijn schuldvordering te verkrijgen, dient een schuldeiser aldus tevens de nietigheid van de beslissing tot sluiting van de vereffening, minstens de niet-tegenwerpelijheid ervan, te vorderen.

De vereffenaar kan slechts in eigen naam worden aangesproken vóór de sluiting van de vereffening in zoverre hij een fout zou hebben begaan

in de uitvoering van zijn mandaat van vereffenaar. Het Hof van Beroep te Bergen oordeelde in eenzelfde kader dat de vereffenaar die een schuldeiser die een vordering heeft ingesteld tegen de vennootschap, niet inlicht over de sluiting van de vereffening in de loop van het geding, een fout begaat en overeenkomstig art. 192 W.Venn. aansprakelijk kan worden gesteld (zie nieuwsbrief januari 2015). Het Hof verduidelijkt dat een vereffenaar het volledige actief immers nog niet kan bestemmen voor de betaling van schulden in de massa wanneer een schuld van die massa op het ogenblik van de verdeling het voorwerp uitmaakt van een hangende procedure.

*Kh. Dendermonde 3 oktober 2013
Bergen 27 mei 2013*

Ad nutum-afzetbaarheid blijft gelden als principe!

Luc STOLLE

Een bestuurder van een NV – die geen aandeelhouder is – kan zich niet verzoenen met zijn ontslag en stapt naar de rechtbank. Hij vordert de nietigheid van de ontslagbeslissing op grond van o.m. het feit dat hij niet was uitgenodigd op de algemene vergadering die de beslissing nam. Hij vordert tevens een schadevergoeding.

Vooreerst bevestigt de rechtbank dat het principe van de ad nutum-herroepbaarheid per definitie impliceert dat deze herroeping kan gebeuren zonder opzeg, zonder voorafgaande verwittiging en zonder hoorrecht t.a.v. de betreffende bestuurder.

Omtrent de niet-oproeping, erkent de rechtbank dat een bestuurder – tot zolang hij in functie is – het recht heeft deel te nemen aan de algemene vergadering. Hij moest aldus ook uitgenodigd worden voor de algemene vergadering die over zijn ontslag moest beslissen. Een miskennis van oproepingsformaliteiten kan evenwel niets veranderen aan het vermoeden van het reeds bestaande vaste voornemen in hoofde van de aandeelhouders om de betreffende bestuurder te ontslaan. De niet-nageleefde formaliteit had dus geen invloed op de besluitvorming.

Ook de vordering tot schadevergoeding wordt afgewezen: zelfs de ontijdigheid, bruuskheid of

abruptheid van het ontslag kunnen – op zich – geen aanleiding geven tot enige schadevergoeding. De rechtbank herhaalt dat het loutere feit van het “ontslag” zelf nooit een recht op (schade)vergoeding kan opleveren: enkel de wijze waarop of de omstandigheden waarin het ontslag wordt gegeven kan in bepaalde omstandigheden een fout uitmaken. Zulke fout is volgens de rechtbank niet aangetoond.

Wij wijzen ook op een arrest van het Hof van Beroep te Gent dat stelde dat de ad nutum herroepbaarheid van het mandaat van een bestuurder van een NV zich ertegen verzet dat er tussen de vennootschap en de bestuurder voorafgaande afspraken worden gemaakt omtrent de modaliteiten van de beëindiging van zijn mandaat (bijv. omtrent een bijzondere meerderheid vereist voor zijn ontslag, na te leven verbrekingstermijnen, een verbrekingsvergoeding, etc.) Dergelijke afspraken zijn in strijd met de openbare orde. Het arrest bevestigde dat een individuele aandeelhouder er zich bij overeenkomst wel toe kan verbinden zijn stemrecht te gebruiken voor (het behoud van) het mandaat.

*Kh. Gent (afd. Dendermonde) 22 mei 2014
Gent 7 november 2011*

De datum van het vonnis als peildatum bevestigd !

Luc STOLLE

Het Hof van Cassatie bleef het bevestigen, ook in 2014: *“Ingeval van een vordering tot gedwongen overdracht van aandelen van een vennootschap, moet de waarde van de aandelen worden geraamd op het tijdstip waarop de rechter de overdracht ervan beveelt, aangezien het recht op betaling van de prijs van de aandelen ontstaat op het tijdstip van de eigendomsoverdracht.”*

Het Hof herhaalde tevens dat, *“bij die raming de rechter abstractie moet maken van zowel de omstandigheden die geleid hebben tot de vordering tot overdracht van de aandelen als van het*

gedrag van de partijen ten gevolge van de vordering”.

Wil de uittredende of uitgesloten vennoot m.a.w. de door beweerde fouten of onregelmatigheden van de tegenpartij “verloren gegane waarde” in rekening gebracht zien, dan zal hij zich genoodzaakt zien om bijv. een vordering in te stellen wegens bestuurdersaansprakelijkheid of een eventueel andere gepaste vordering.

Cass. 21 februari 2014

Art. 1 W.Venn. luidt: “een vennootschap wordt opgericht door een contract op grond waarvan twee of meer personen overeenkomen iets in gemeenschap te brengen met als doel één of meer nauwkeurig omschreven activiteiten uit te oefenen en met het oogmerk aan de vennoten een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel te bezorgen.”

Borg “om niet” strookt niet met het winstoogmerk

Luc STOLLE

Een Nederlandse vennootschap stelde zich borg voor een leningsovereenkomst aangegaan door de patrimoniumvennootschap van haar directeur. Wanneer de patrimoniumvennootschap haar betalingsverplichtingen niet naleeft, richt de uitlener (schuldeiser) zich tot de borgsteller. Deze laatste verdedigt zich op grond van het feit dat zij als vennootschap enkel verbonden kan zijn door verbintenissen waarbij zij een rechtstreeks of onrechtstreeks belang heeft. Dit is, aldus de Nederlandse vennootschap, de essentie van een vennootschap. Aangezien zij is opgericht met

het oogmerk aan de vennoten een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel te bezorgen (art. 1 W.Venn.), is zij niet bij machte verbintenissen “om niet” te stellen. Het Hof van Beroep te Gent is dan ook van oordeel dat de borg absoluut nietig is om de eenvoudige reden dat de schuldeiser er niet in slaagt aannemelijk te maken dat de Nederlandse vennootschap enig rechtstreeks of onrechtstreeks belang had bij de borgstelling.

Gent 16 mei 2012

Art. 15 § 1 W.Venn. en afschrijvingen op vaste activa

Luc STOLLE

Art. 196 § 2 WIB/92 regelt de afschrijvingen voor vennootschappen die op grond van art. 15 § 1 W.Venn. niet als “klein” worden aangemerkt. Meer bepaald wordt voor zulke “grote” vennootschappen de eerste afschrijvingsannuïteit t.a.v. immateriële of materiële vaste activa slechts als beroepskosten aangemerkt in verhouding tot het gedeelte van het (eerste) boekjaar waarin deze activa zijn verkregen of tot stand gebracht. Bovendien wordt in voorkomend geval, en in afwijking van art. 62 WIB/92, het totale bedrag van de bij de aankoop komende kosten op dezelfde wijze afgeschreven als de hoofdsom van de aanschaffings- of beleggingswaarde van de desbetreffende vaste activa.

Voor de toepassing van deze regel draait m.a.w. alles rond de vraag wanneer een onderneming

“klein” of “groot” is op grond van art. 15 § 1 W.Venn.

Het Hof van Cassatie bevestigde zeer onlangs dat dit artikel moet worden toegepast op iedere vennootschap afzonderlijk, ook al maakt die deel uit van een groep, stellende: *“een vennootschap die zelf, dit is op niet-geconsolideerde basis, voldoet aan de criteria van art. 15, §1, W.Venn. wordt voor de toepassing van art. 196, §2, WIB92 als een kleine vennootschap aangemerkt, ook al is de vennootschap verbonden met één of meer andere vennootschappen en zouden bij de toepassing van art. 15, §5, W.Venn. (geconsolideerde berekening) één of meer criteria van art. 15, §1, W.Venn. worden overschreden”.*

Cass. 19 juni 2014

Het Hof stelde vast dat de eiser vooral een strategische ontbinding nastreefde en eigenlijk wou verhinderen dat de verwerende vennootschap andere wettelijke en contractuele rechten tegen haar zou laten gelden. Volgens het Hof is dergelijk belang onwettig.

Vennootschapsbelang in gevaar als klanten vertrekken

Didier BAECKE

Tussen de bestuurders van een vennootschap is er een diepgaande en structurele onenigheid. Uit de feiten blijkt dat de bestuurders nog onmogelijk kunnen samenwerken en dat de klanten ontevreden zijn. Sommige klanten zegden zelfs hun commerciële relaties met de vennootschap op omwille van de gevolgen die de controverses op de werking van de vennootschap hadden. Dergelijke situatie schaadt het vennootschapsbe-

lang en brengt de verderzetting van de handelsactiviteit in het gedrang. Het Hof van Beroep te Gent is dan ook van oordeel dat er in de gegeven omstandigheden aanleiding is om bij hoogdringendheid en voor een beperkte periode een voorlopig bewindvoerder aan te stellen, die kan optreden in het belang van de vennootschap.

Gent 14 april 2014

Het "belang" van schuldeisers bij de ontbindingsvordering

Evi CONRUYT

Artikel 634 W.Venn. bepaalt dat wanneer het netto actief van een NV gedaald is onder 61.500 EUR, iedere belanghebbende de ontbinding van de vennootschap voor de rechtbank kan vorderen. Reeds in voorgaande nieuwsbrieven wezen we erop dat de hoedanigheid van belanghebbende derde toekomt aan het openbaar ministerie, aan een aandeelhouder (zelfs een minderheidsaandeelhouder), aan een schuldeiser (voor zover hij een daadwerkelijk belang aantoonst naast zijn gewone hoedanigheid), en zelfs aan een concurrent die een tegenstander wil uitschakelen (meer bepaald omdat hij de spelregels niet respecteert). Het daadwerkelijk belang van de

schuldeiser is aanwezig als hij redelijke vrees kan hebben voor de inning van zijn schuldvordering. Het belang moet immers "wettig zijn om een noodzakelijke en evenredige maatregel te verkrijgen" (art. 17 Ger.W.).

Volgens het Hof van Beroep te Luik moet daarom een vordering die enkel gebaseerd is op het belang om een concurrent uit te schakelen mislukken. Het Hof oordeelde dan ook dat de vordering tot ontbinding "misleitend" is omdat zij niet in verhouding staat tot de nadelen die de verwerende vennootschap zou lijden.

Luik 6 februari 2014

Onze kantoren

MERITIUS® GENT

Martelaarslaan 402 - 9000 Gent
Tel. +32 (0)9 269 70 70 - Fax +32 (0)9 269 70 71
info.gent@meritius.be

MERITIUS® BRUXELLES

Georges Henrilaan 431 - 1200 Bruxelles
Tel. +32 (0)2 735 91 56 - Fax +32 (0)2 734 35 00
info.brussels@meritius.be

MERITIUS® MONS

Rue Ste Gertrude 1 - 7070 Le Roeulx
Tel. +32 (0)64 66 50 12 - Fax +32 (0)64 67 60 93
info.mons@meritius.be

MERITIUS® NAMUR

Rue des Aubépines 44 - 5101 Namur (Erpent)
Tel. +32 (0)81 32 22 70 - Fax +32 (0)81 32 22 79
info.namur@meritius.be

MERITIUS® ANTWERPEN

Jules Moretuslei 374-376 - 2610 Antwerpen
Tel. +32 (0)3 825 55 00 - Fax +32 (0)3 825 56 00
info.antwerpen@meritius.be

Bezoek ook onze website: <http://www.meritius.be>

MERITIUS is a member of **CYRUS ROSS INTERNATIONAL EEIG**

With member offices in Austria, Belgium, Bulgaria, Denmark, Finland, France, Germany, Great Britain, Hungary, Ireland, Italy, Luxembourg, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Spain, Sweden, Switzerland

www.cyrusross.com